

Utbildningsdepartementet

Yttrande över utredning om planering och dimensionering av komvux och gymnasieskola (SOU 2020:33)

Region Jönköpings län har getts möjlighet att yttra sig över betänkandet *Gemensamt ansvar – en modell för planering och dimensionering av gymnasial utbildning*, SOU 2020:33

Remissvar från Region Jönköpings län

Region Jönköpings län har beretts möjlighet att inkomma med ett remissvar på betänkandet *Gemensamt ansvar – en modell för planering och dimensionering av gymnasial utbildning* (SOU 2020:33). Utredningen om planering och dimensionering av gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning presenterar ett omfattande och gediget betänkande kring de utmaningar som direktivet utpekar.

I allt väsentligt delar Region Jönköpings län den problembild som utredningen presenterar i sitt betänkande. Region Jönköpings län ställer sig också bakom flera av de förslag som utredningen föreslår. I följande remissvar lämnar regionen framför allt synpunkter på de förslag som har en särskild bäring på regionens uppdrag att vara en regionalt utvecklingsansvarig aktör (RUA). Vi väljer också att i första hand kommentera de förslag som vi vill tillföra perspektiv eller har invändningar emot. Regionens remissvar följer utredningens kapitelindelning.

Sammanfattning

- Inledningsvis vill Region Jönköpings län lämna en generell kritik på det förhållningssätt som vi anser lyser igenom i hela betänkandet. Utredningens uppdrag var att föreslå en regionalt baserad modell för planering och dimensionering av gymnasial utbildning. I detta uppdrag ingick även att se över ansvarsfördelningen mellan staten, kommunerna och andra aktörer när det gäller planering och dimensionering. Syftet har ytterst varit att trygga den regionala och nationella kompetensförsörjningen, effektivisera resursutnyttjandet och förbättra tillgången till ett allsidigt brett utbud av utbildningar av hög kvalitet. Region Jönköpings läns generella kritik handlar om hur utredningen hanterat frågan om ansvarsfördelning mellan staten, kommunerna och andra aktörer. Vi anser att utredningen genomgående diskuterar planering och dimensionering av gymnasial utbildning som en

fråga som i allt väsentligt rör nivåerna stat och kommun. Regionen bejakar att detta är en viktig ansvarslinje, men är förvånade över att utredningen inte i någon större omfattning lyfter in regionernas roll i frågan om planering och dimensionering av gymnasieutbildning och komvux. Region Jönköpings län vill i detta sammanhang påpeka att Sveriges alla regioner har getts uppdraget att vara regionala utvecklingsansvariga aktörer (RUA). Härvidlag har staten också betonat vikten av att regionerna har ett särskilt ansvar för den regionala kompetensförsörjningen. Både Arbetsmarknadsutredningen och Valideringsdelegationens slutbetänkande föreslår att detta uppdrag och ansvar bör stärkas och tydliggöras. Några gånger omnämns de regionalt utvecklingsansvariga aktörernas roll, men det bestående intrycket är att utredningen inte i någon större utsträckning poängterar regionernas roll utan framför allt fokuserar att lämna förslag som utvecklar samarbetet mellan den statliga och kommunala nivån. Region Jönköpings län är därför generellt kritiska till att utredningen alltför sällan uppmärksammar de regionala utvecklingsansvariga aktörernas roll vad gäller planering och dimensionering av gymnasieskolan och komvux.

- Region Jönköpings län vill betona att vi som region inte förespråkar att det ska tillföras en ytterligare politisk ansvarsnivå i svenskt utbildningsväsende. Region Jönköpings län anser att dagens huvudmannaskapsansvar ska bestå, men att det samtidigt är viktigt och nödvändigt att staten tar ett större ansvar för skolor och utbildningsväsendet. Region Jönköpings län efterfrågar inte regionala områden som arbetar parallellt, utan vi vill betona vikten av att det finns ett gott samarbete mellan de olika politiska nivåerna. Utredningen hade tjänat på att denna relation hade blivit föremål för en mer utförlig och fördjupad diskussion.
- Region Jönköpings län välkomnar att utredningen betonar vikten av att även utgå från arbetsmarknadens behov vid planering och dimensionering av utbildningar och platser. Däremot saknar vi att utredningen inte på ett tydligt sätt refererar till de regionalt utvecklingsansvariga aktörernas ansvar för regional kompetensförsörjning, samt den kunskap som de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna har om arbetsmarknadens kompetensbehov i regionerna. Eftersom utredningen föreslår att staten genom Skolverket ska ange regionala ramar för utbildningsdimensionering borde de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna få en mer tydlig roll i utredningens förslag.
- Region Jönköpings län stöder utredningens förslag om inrättandet av primära samverkansområden och samverkansavtal omfattande ett geografiskt område med minst ett visst antal invånare som ingår i gymnasieskolans målgrupp och med minst två andra kommuner. Regionen instämmer också i utredningens uppfattning att kommunerna själva ska bestämma vilka de vill samverka med. I detta sammanhang vill vi på nytt understryka vikten av att denna föreslagna modell för samverkan även bör relateras till den

regionala nivån och att Sveriges regioner har fått ett tydligt uppdrag att arbeta med den regionala kompetensförsörjningen.

- Region Jönköpings län tillstyrker att villkoren när det gäller regionalt yrkesvux ska förtydligas med att de samverkande kommunerna ska träffa ett samverkansavtal och att de samverkande kommunerna bildar ett samverkansområde. Till det vill vi även påtala vikten av att det på samma sätt som idag ska anges som krav, att inför en ansökan om statsbidrag för regionalt yrkesvux ska en fördjupad dialog ha genomförts mellan berörda kommuner och den regionalt utvecklingsansvariga aktören samt Arbetsförmedlingen. Regionen anser att det i förordningen bör förtydligas om värdet och vikten av ett aktivt samråd mellan kommunerna, den regionalt utvecklingsansvarige aktören och Arbetsförmedlingen.
- Det är bra att utredningen föreslår att det i förordningen om statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning ska förtydligas att Skolverket vid sin fördelning av statsbidrag även ska beakta i vilken utsträckning utbudet av sådan utbildning som bidrag lämnas för tillgodoser behoven på hela arbetsmarknaden i de samverkande kommunerna. Dessa kompetensbehov kan de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna lämna fördjupad kunskap om.
- Region Jönköpings län tillstyrker utredningens förslag om att Skolverket ska arbeta med regionala planeringsunderlag och sedermera besluta om ett regionalt utbildningsutbud. Vi som region är dock öppna för att det andra steget kanske inte blir nödvändigt att ta, om planeringen och dimensionering kommer att fungera på ett bra sätt genom de regionala planeringsunderlag som Skolverket till början med ska ta fram. Detta arbete som Skolverket föreslås göra skulle dock underlättas betydligt genom en regionaliserad skolmyndighet. Frågan är om inte en regionalisering av Skolverket är en förutsättning för att nå de effekter som utredningen eftersträvar. Region Jönköpings län föreslår därför att Skolverkets närvaro i regionerna förstärks genom en regionalisering av myndigheten. Det ska då även diskuteras om fler skolmyndigheter kan ingå i en sådan förändringsprocess. Denna regionalisering förstärker ytterligare resonemanget om de regionalt utvecklingsansvariga aktörernas roll. Samspelet mellan den statliga och kommunala nivån kan fördjupas och utvecklas genom att den regionala nivån och de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna blir en viktig part när det gäller planering, dimensionering och erbjudande av gymnasial utbildning och kommunal vuxenutbildning.
- Region Jönköpings län välkomnar inrättandet av regionala branschråd. Vi vill samtidigt påpeka vikten av att de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna ges reella förutsättningar att delta aktivt i dessa regionala branschråd. Vi är också beredda att axla ett större ansvar i dessa regionala branschråd och föreslår därmed att de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna ska

vara ansvariga för att sammankalla och ansvara för de regionala branschråden.

- Region Jönköpings län saknar i utredningen en fördjupad diskussion om folkhögskolornas roll när det gäller gymnasieutbildning. För inte så få ungdomar utgör folkhögskolor kreativa miljöer som möjliggör en andra chans att erhålla en gymnasial utbildning.

Utbud och dimensionering av gymnasial utbildning (6.1)

Region Jönköpings län stöder utredningens förslag om att huvudmännen ska ta stor hänsyn både till ungdomars efterfrågan och behov samt arbetsmarknadens behov vid planering och dimensionering av utbildningar och platser. Vi välkomnar särskilt att arbetsmarknadens behov blir en viktig komponent vid denna planering och dimensionering. I detta sammanhang vill vi uppmärksamma på att regionerna, i villkorsbeslut från regeringen, har getts i uppdrag att *”tillhandahålla analyser och prognoser av privat och offentlig sektors behov av kompetens på kort och lång sikt, föra dialog med berörda aktörer om de behov som där identifieras samt ge förslag på insatser utifrån dessa, bl.a. i syfte att fler ska påbörja reguljära studier”*. Regionerna kan därför ge värdefull information till Skolverket och huvudmännen inför planering och dimensionering av utbildningsprogram och platser. Region Jönköpings län anser att utredningen tappar bort den regionala utvecklingsaktörens roll i detta arbete.

Region Jönköpings län instämmer också i utredningens konstaterande att det ur ett elev- och individperspektiv behövs en bättre matchning mellan utbildningsutbudet och behoven på arbetsmarknaden. Härvidlag föreslår utredningen att staten och Skolverket ska få ett större ansvar för att ge skolhuvudmännen bättre underlag. I ett första steg ska Skolverket ta fram regionala planeringsunderlag. I steg två ska Skolverket besluta om regionala ramar för utbildningsutbudet. Utredningen anser att Skolverkets planeringsunderlag och så småningom myndighetens regionala ramar, ska baseras dels på uppföljning av elevers genomströmning, övergång till högre utbildning och etablering på arbetsmarknaden, dels på arbetsmarknadsprognoser. Region Jönköpings län saknar även i detta sammanhang en hänvisning till den roll för matchning mellan utbildningsutbud och arbetsmarknadens behov som idag har lagts på den regionalt utvecklingsansvariga aktören, samt det uppdrag regionerna har i att stärka den regionala kompetensförsörjningen.

När det gäller diskussionen om att Skolverket i ett andra steg ska besluta om regionala ramar för utbildningsutbudet vill vi som region anföra att vi är öppna för att det andra steget kanske inte blir nödvändigt att ta. Särskilt inte om planeringen och dimensionering kommer att fungera på ett bra sätt genom de regionala planeringsunderlag som Skolverket till början med ska ta fram.

Region Jönköpings län vill samtidigt betona vikten av att både tillvarata ungdomars efterfrågan och behov samt arbetsmarknadens behov. Regionen har egen erfarenhet av denna balansgång mellan ungdomars intresse och behoven på arbetsmarknaden. Region Jönköpings län driver på uppdrag av länets tretton kommuner

två naturbruksgymnasier. Vi kan då se att flera ungdomar väljer naturbruk och djurvård för att det är deras stora intresse. I det valet tänker de inte så mycket på kommande yrken, men genom sitt intresseval så klarar de en gymnasieexamen vilket de kanske inte hade gjort om platserna på naturbruksgymnasiet var begränsade och de hänvisats till något annat utbildningsval. Efter avklarad gymnasieexamen går de vidare till högre studier eller ett jobb inom de gröna näringarna. Därför är det viktigt att detta perspektiv finns med inför beslut om nyordning av dimensionering och planering av gymnasial utbildning.

Kommuner ska samverka för ett ändamålsenligt utbud (6.1.2)

Region Jönköpings län delar utredningens slutsats att huvudmannaskapet bör vara oförändrat och ligga kvar hos dagens huvudmän. Regionen kan samtidigt se fördelar med utredningens förslag om att staten ska få ett större inflytande över utbudet både i gymnasieskola och komvux. Det vi dock saknar i utredningen, och som vi tidigare påpekat, är en diskussion om hur samspelet mellan den statliga och kommunala nivån kan fördjupas och utvecklas genom att den regionala nivån och de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna också blir en viktig samtalspart när det gäller planering, dimensionering och erbjudande av gymnasial utbildning.

Region Jönköpings län vill betona att denna samverkan inte ska tolkas som om att vi som region förespråkar att det ska tillföras en ytterligare politisk ansvarsnivå i svenskt utbildningsväsende. Region Jönköpings län anser att dagens huvudmannaskapsansvar ska bestå, men att det samtidigt är viktigt och nödvändigt att staten tar ett större ansvar för skolor och utbildningsväsendet. Vi som region efterfrågar inte regionala områden som arbetar parallellt, utan vi vill betona vikten av att det finns ett gott samarbete mellan de olika politiska nivåerna. Utredningen hade tjänat på att denna relation hade blivit föremål för en mer utförlig och fördjupad diskussion.

Utredningen anger själv att beslut om utbildningsutbud bör bygga på en bra empirisk grund kring individens och samhällets långsiktiga nytta. Det förutsätter en stor analytisk kapacitet som vanligtvis inte är möjlig på kommunal nivå. Denna större kapacitet finns inom statliga myndigheter, men den finns också hos den regionalt ansvariga aktören som även getts i uppdrag av regeringen i villkorsbeslut att arbeta med analyser och prognoser av kompetensbehov. Regionerna har idag en god överblick av den regionala nivån samt har en stor kunskap om arbetsmarknadens kompetensbehov både inom offentlig sektor och inom näringslivet. I en ny modell för planering och dimensionering av gymnasial utbildning och komvux får inte den regionala utvecklingsansvarige aktörens kapacitet tappas bort.

Region Jönköpings län välkomnar utredningens förslag om att *”krav på kommunal samverkan bör införas i gymnasieskolan för att förbättra utbudet”* (sid 496). Vi ställer oss därför bakom förslag om inrättandet av primära samverkansområden och samverkansavtal omfattande ett geografiskt område med minst ett visst antal invånare som ingår i gymnasieskolans målgrupp och med minst två andra kommuner. Regionen instämmer också i utredningens uppfattning att kommunerna själva ska bestämma vilka de vill samverka med. I detta sammanhang vill vi på

nytt understryka vikten av att denna föreslagna modell för samverkan även bör relateras till den regionala nivån och Sveriges regioner i egenskap av att regionerna har fått ett tydligt uppdrag att arbeta med den regionala kompetensförsörjningen. Vi anser att detta ligger i linje med att Skolkommissionen i sitt slutbetänkande föreslog att den regionala planeringen av gymnasieskolan ska stärkas. Denna fråga bör belysas i det fortsatta arbetet.

Region Jönköpings län utgår från att det upplägg som idag finns inom Jönköpings län i form av att regionen på uppdrag av länets tretton kommuner driver två olika naturbruksgymnasier kan fortgå i en ny regionbaserad samverkansmodell för gymnasial utbildning.

Region Jönköpings län vill även tillstyrka att statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning (regionalt yrkesvux) även fortsättningsvis ska villkoras med att minst tre kommuner samverkar och ansöker gemensamt. Vi tillstyrker också att villkoren ska förtydligas med att de samverkande kommunerna ska träffa ett samverkansavtal och att de samverkande kommunerna bildar ett samverkansområde. Till detta vill vi även påtala vikten av att det på samma sätt som idag ska anges som krav, att inför en ansökan om statsbidrag för regionalt yrkesvux ska en fördjupad dialog mellan berörda kommuner och den regionalt utvecklingsansvariga aktören samt Arbetsförmedlingen ha genomförts. Regionen anser att det i förordningen bör förtydligas om värdet och vikten av ett aktivt samråd mellan kommunerna, den regionalt utvecklingsansvarige aktören och Arbetsförmedlingen.

Region Jönköpings län tillstyrker också att vuxnas möjlighet att delta i yrkesutbildning i regionalt yrkesvux inom samverkansområdet ska öka genom fritt sök. Vi vill däremot lämna ett inspel på följande förslag från utredningen: *"Om alla behöriga sökande inte kan antas till utbildningen, ska företräde ges till den som har kort tidigare utbildning och en svag ställning på arbetsmarknaden"* (sid 507). Vi har i och för sig inget att invända mot denna hållning, men vi vill också hävda att dörrar inte får stängas för de som är motiverade att studera och som vill göra en karriärväxling. Även dessa måste få ta del av yrkesutbildning. Motivation att göra en karriärväxling bör också prioriteras.

Skolverket ska i sin fördelning av statsbidrag för regionalt yrkesvux ta hänsyn till behoven på hela arbetsmarknaden (6.1.5)

Region Jönköpings län välkomnar att utredningen föreslår att det *ska förtydligas i förordningen om statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning att Skolverket vid sin fördelning av statsbidrag även ska beakta i vilken utsträckning utbudet av sådan utbildning som bidrag lämnas för tillgodoser behoven på hela arbetsmarknaden i de samverkande kommunerna* (sid 511). I detta sammanhang vill vi understryka att både regionerna och Arbetsförmedlingen har upparbetade rutiner för att fånga in arbetsmarknadens kompetensbehov. Regeringens villkorsbeslut från december 2017 förtydligar detta uppdrag vad gäller regionerna. Dessa dialoger anges redan idag som villkor för ansökan, men det kan även anges i förord-

ningen att regionernas ansvar för att ta fram analyser och prognoser har förtydligats av regeringen genom nämnda villkorsbeslut. En aktiv medverkan av de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna och Arbetsförmedlingen säkerställer att ett regionalt perspektiv tillförs planering och dimensionering av yrkesvuxutbildningar.

Skolverket ska ta fram regionala planeringsunderlag om behovet av gymnasial utbildning (6.3.1)

Region Jönköpings län stöder utredningens förslag om att Skolverket ska få i uppdrag att ta fram regionala planeringsunderlag för utbudet av utbildning till stöd för huvudmännen för gymnasieskolan och komvux. Det är också bra att Skolverket ska bistå med analyser av elevers efterfrågan och behov samt arbetsmarknadens behov. Det är då nödvändigt och bra att relevanta myndigheter ska förse Skolverket med analyser av arbetsmarknadens behov på regional nivå. Det blir då naturligt att Skolverket ska föra regionala dialoger med huvudmännen.

Även i detta kapitel i betänkandet saknar Region Jönköpings län att utredningen på ett tydligt sätt hänvisar till regionernas uppdrag att ta fram analyser och prognoser av kompetensbehov. Den regionalt utvecklingsansvarige aktören har en god kännedom om arbetsmarknadens kompetensbehov genom sitt ansvar för regional kompetensförsörjning. Om Skolverket ska ta fram regionala planeringsunderlag så blir det naturligt att samverka med regionernas analys- och prognosavdelningar. De regionalt utvecklingsansvariga kan bidra med viktig kompetens i detta arbete. Det är inte tillräckligt att såsom utredningen föreslår att *”Tillväxtverket ska inom uppdraget samråda med de regionalt utvecklingsansvariga”* (sid 524). Vi menar att den regionalt utvecklingsansvarige aktören ska ha en mer framträdande roll än så i detta arbete.

Region Jönköpings län vill i anslutning till förslaget om att Skolverket ska ta fram regionala planeringsunderlag påpeka att detta skulle harmoniera med Skolmyndighetsutredningens förslag om en regionalt organiserad skolmyndighet, vilket föreliggande utredning hänvisar till: *Med anledning av förslagen från Skolmyndighetsutredningen vill utredningen påpeka att en regionalt organiserad skolmyndighet skulle ha mycket goda förutsättningar att ge bästa möjliga planeringsunderlag, samt kapacitet att hålla regionala dialoger med regional närvaro.* (sid. 529). Även utredning *En mer likvärdig skola – minskad skolsegregation och förbättrad resurstilldelning* (SOU 2020:28) lämnar förslag om att Skolverket ska regionaliseras. Region Jönköpings län föreslår därför att Skolverkets närvaro i regionerna förstärks genom en regionalisering av myndigheten. Frågan är om inte en regionalisering av Skolverket är en förutsättning för att nå de effekter som utredningen eftersträvar.

Region Jönköpings län välkomnar att utredningen i ett textavsnitt på sidorna 524-525 relaterar till Sveriges regioner och uppdraget att vara en regionalt utvecklingsansvarig aktör. Utredningen skriver att de *”bedömer att det uppdrag som region-*

alt utvecklingsansvariga hittills har fått att vara samrådspart i förhållande till utbildningssystemet skulle bli tydligare kanaliserat samt få en större effekt genom att deras regionala kunskap används i planeringsunderlaget” (sid 525). Denna markering från utredningen i diskussionen om Skolverkets roll för regionala planeringsunderlag är välkommet, men det förklarar inte det genomgående intrycket att utredningen i ganska ringa grad lyfter fram den regionalt utvecklingsansvarige aktörens roll för planering och dimensionering av gymnasial utbildning.

Regionala branschråd för gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska bidra med information om arbetsmarknadens kompetensbehov (6.3.5)

Region Jönköpings län välkomnar inrättandet av regionala branschråd. Det kommer att underlätta elevers etablering på arbetsmarknaden samt att utbildningen på ett bättre sätt kan möta upp arbetsmarknadens behov av kompetens. Under rubriken ”Regionala branschråd i förhållande till de formella regionerna och Arbetsförmedlingen” (sid 544-545) betonas de regionalt utvecklingsansvarigas roll. Det välkomnar Region Jönköpings län. I egenskap av regionalt utvecklingsansvarig aktör är vi beredda att aktivt delta i dessa regionala branschråd. Vi hade önskat att detta perspektiv skulle genomsyra hela utredningen och inte bara när frågan om regionala branschråd diskuteras.

I detta sammanhang skriver utredningen (sid. 545) att de har övervägt om regionalt utvecklingsansvarig aktör (RUA) borde ansvara för dessa regionala branschråd, men att utredningen inte kommit till den slutsatsen. Region Jönköpings län vill betona vikten av att de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna får en aktiv och tydlig roll i dessa branschråd. Vi är också beredda att axla ett större ansvar i dessa regionala branschråd och föreslår därmed att de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna ska vara ansvariga för att sammankalla och ansvara för regionala branschråd. Regionerna har en nära och god kontakt med såväl näringslivet och den offentliga sektorn i respektive region. Vi har som region en god kännedom om situationen i länets kommuner och företag. Vi arbetar också med utvecklingsfrågor i samverkan med kommuner och näringslivet. Region Jönköpings län anser att vi i egenskap av att vara regionalt utvecklingsansvariga aktörer kan ha en samordnande roll i dessa regionala branschråd.

Ökat statligt inflytande – reformens andra steg (6.6)

Region Jönköpings län har inga invändningar mot att statens inflytande ökar vad gäller planering och dimensionering. Samtidigt vill Region Jönköpings län än en gång påtala vikten av att ta tillvara regionernas roll som regionalt utvecklingsansvariga aktörer. I denna roll har regionerna upparbetat kunskap om arbetsmarknadens behov av kompetens, samt etablerat ett aktivt och värdefullt kontaktnät med näringsliv, offentlig sektor och utbildningsanordnare.

Utredningen menar att utformningen av regionalt yrkesvux inte fungerat på ett tillfredsställande sätt vad gäller samverkan mellan kommunerna, den regionalt utvecklingsansvariga aktören och Arbetsförmedlingen. De skriver att ”utredningen

gör dock bedömningen att genomslaget från dessa organisationer varit alltför litet och att staten behöver ta ett större ansvar för planering och dimensionering av yrkesutbildning även inom komvux” (sid 558). Orsaken till detta kan diskuteras. Region Jönköpings läns uppfattning är att kommunerna inte fullt ut räknat med den regionalt utvecklingsansvariga aktörens kompetens vad gäller att ge kunskap om arbetsmarknadens kompetensbehov. Kanske tar det tid att utveckla ett mer fruktbart samarbete kring regionalt yrkesvux. Regionen hävdar dock att den regionalt utvecklingsansvarige aktören och Arbetsförmedlingen har en viktig roll vad gäller planering och dimensionering. Statens ökade inflytande måste kombineras med ett gott samarbete mellan kommunerna och de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna och Arbetsförmedlingen samt Skolverket.

Skolverket ska förbereda införandet och utarbeta förslag kring ramarnas konkreta utformning (kap 6.7)

Utredningen föreslår att Skolverket ska få i uppdrag att i dialog med huvudmän och berörda myndigheter förbereda reformen om riksdagen beslutar om ett ökat statligt inflytande vad gäller planering och dimensionering. Region Jönköpings län har inget att invända mot detta upplägg. Däremot saknar vi på nytt en diskussion av utredningen om detta upplägg även involverar den regionalt utvecklingsansvarige aktören. Utredningen omnämner endast ”huvudmän och berörda myndigheter” som aktörer i denna diskussion, men med tanke på att den regionalt utvecklingsansvarige aktören har i uppdrag att arbeta med regional kompetensförsörjning så borde Sveriges regioner innefattas i detta arbete, särskilt med tanke på att planering och dimensionering även ska omfatta sammanhållna yrkesutbildningar och yrkesinriktade kurser.

Regionala branschråd ska ersätta yrkesråd (6.8.3)

Region Jönköpings län stöder utredningens förslag att regionala branschråd ska ersätta yrkesråd. Region Jönköpings län vill på nytt understryka vikten av att regionerna i egenskap av regionalt utvecklingsansvarig aktör ska delta aktivt i dessa regionala branschråd. Vi är också beredda att axla ett större ansvar i dessa regionala branschråd och föreslår därmed att de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna ska vara ansvariga för att sammankalla och ansvara för de regionala branschråden (se dessutom våra kommentarer på föregående sida i anslutning till kapitel 6.3.5).

Yrkesprogram och högskoleförberedande program bör kompletteras med mellanformer (6.9.2)

Region Jönköpings län vill särskilt understryka vikten av att utreda frågan om möjligheten av att erbjuda yrkesinriktningar på flera högskoleförberedande program. Det skulle betydligt underlätta för ungdomar som studerar på ett högskoleförberedande program men som sedan vill etablera sig på arbetsmarknaden. En sådan utveckling av utbildningsinriktningar inom gymnasial utbildning skulle underlätta arbetet med regional kompetensförsörjning. I egenskap av regionalt utvecklingsansvarig aktör vill Region Jönköpings län understryka vikten av att denna fråga får utredas vidare.

Avslutande kommentarer

Region Jönköpings län stöder utredningens slutsats att huvudmannaskapet bör ligga kvar hos dagens huvudmän. Samtidigt välkomnar regionen utredningens förslag om att staten ges ett större inflytande över utbudet både i gymnasieskola och komvux. Det vi generellt sett saknar i utredningen är det regionala perspektivet i form av det uppdrag som getts till den regionalt utvecklingsansvarige aktören (RUA). Regionerna ska ansvara för regionernas utveckling, tillväxt, attraktivitet och hållbarhet. Ett av de prioriterade områdena rör den regionala kompetensförsörjningen. Region Jönköpings län är övertygade om att regionerna kan förstärka arbetet med planering och dimensionering av gymnasial utbildning genom att medverka till en ökad kommunal samverkan. Redan idag har regioner utvecklat modeller för kommunal samverkan. Detta fruktbara samarbete kan utgöra en bra bas när staten genom Skolverket ska ta ett större ansvar för planering och dimensionering av gymnasieskola och komvux.

Det finns ytterligare en fördel med att tillvarata den regionalt utvecklingsansvarige aktörens kompetens. Regionerna har fått i uppdrag att ta fram analyser och prognoser över arbetsmarknadens kompetensbehov och tillsammans med berörda aktörer fastställa målsättningar för den regionala kompetensförsörjningen. Regionerna har också utvecklat kontakter och samarbetsmodeller tillsammans med arbetsmarknadens parter.

Region Jönköpings län menar också att Sveriges regioner kan medverka till att motverka segregation och arbeta för likvärdiga skolor. Det ingår i uppdraget att utveckla respektive region till att bli attraktiva, jämställda och hållbara regioner. Detta är något som poängteras i den regionala utvecklingsstrategin (RUS).

Utredningen föreslår att statsbidraget för regionalt yrkesvux på sikt ska tas bort och att ca 1 240 miljoner kronor ska föras över till det generella statsbidraget. Det ska jämföras med att kommunerna inför 2021 ansökt om 3,9 miljarder kronor för regionalt yrkesvux. Vi menar att det är viktigt att beakta det reella finansieringsbehovet vid en eventuell överföring av ekonomiska medel.

Avslutningsvis kan Region Jönköpings län notera att utredningen inte berör folkhögskolornas roll när det gäller gymnasieutbildning. För inte så få ungdomar utgör folkhögskolor kreativa miljöer som möjliggör en andra chans att erhålla en gymnasial utbildning.

REGION JÖNKÖPINGS LÄN

Rune Backlund
Ordförande nämnd för arbetsmarknad
näringsliv och attraktivitet

Ulf Fransson
T.f. regional utvecklingsdirektör